

DOBROGEA JUNĂ

POLITICĂ - ECONOMICĂ - CULTURALĂ - ZILNICĂ

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului Constanța sub No. 37 din Mai 1938

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Abonamentul cu supliment cultural un an 800 lei — 6 luni 500 lei — Pentru Autorități și Instituții lei 2000
TELEFON No. 13.43 —

Redacția și Administrația's
CONSTANȚA, str. Scalet Vărnăv No. 27

AMINTIRI

Unul perspective de activitate la Constanța

de E. M. BRANCOVICI

V

În acest interval însă nu am petrecut de a stărua pentru fazele unei linii duble cu un nou traseu cât mai drept, Sagny-Constanța port, lucrările anelului la port fiind aproape terminate, vechea linie slabă și serpuită devenind tot mai insuficientă; s'a și decretat construirea liniei, însă pentru motive de economie, tot linie simplă. Profitând de o vizită la Constanța a primului ministru Sturdza, însoțit de Emil Costinescu, pe atunci Ministru al Finanțelor, cu al cărui sprijin am reușit să conving pe primul ministru că, cel puțin în esențialele ce vor străbate în stațiile foarte numeroase și trebuie să fie consolidate pe ambele laturi prin zidire de piatră cioplită, să fie executate pentru linie dublă; și dispus de îndată în consecință și s'a și realizat.

Foarte curând traficul pe această linie s'a aglomerat atât de mult, încât dublarea liniei a impus de urgență; dar această creștere grăbită a traficului, nu a fost lipsită de unele urmări destul de neplăcute pentru comerțul constanțean. În 1906, ne-am pomenit din chiar senin și fără nici un preaviz, cu o surpriză fixă și uniformă de Lei 10 de fiecare vagon de cereale transportat la Constanța, când media tarifelor pentru Constanța port era de lei 150 de vagon (lei aur); deci o urcare variind între 30 la sută și 100 la sută și aplicată tuturor cerealelor, chiar anterior depuse în gări, în vederea transportării lor pentru Constanța-port. Această măsură, se spunea, era luată pentru stăvilirea aglomerației transporturilor cu destinația Constanța; ea lovea exclusiv pe negustorul constanțean, care neputând-o prevedea, nu o putuse calcula și prețul mărfii; dar ce era mai rău, această suprataxă nu rezolva întru nimic aglomerația transporturilor, căci nu numai erau enorme cantități de cereale depuse în stațiuni, dar erau contracte în curs cu termene fixe și cari trebuiau executate pentru această destinație cu orice preț.

Am aratat toate acestea Direcției generale C. F. R. propunând energic, dar aci mi s'a

răspuns că, măsura a fost luată de către Ministerul Lucrărilor publice și Comunicațiilor, fără consultarea Direcției generale. Am înțeles atunci că, chestiunea trebuie să aibă un substrat politic, motiv pentru care am plecat la București însoțit de primarul Constanței, Bănescu și prim ajutor Ionija Dumitrescu, cu cari m'am prezentat la primul ministru Gh. Cantacuzino, la care am găsit o primire foarte afabilă la locuința sa în palatul său de pe Calea Victoriei, atunci de curând inaugurat; am avut astfel ocaziunea să admirăm bogățiile și frumusețile palatului, singurul lucru, pe lângă câteva cuvinte amabile, cu care ne-am ales din această audiență, fiind îndrumați la dl. ministru al Comunicațiilor Ionaș Grădișteanu, care și el ne-a primit la locuința sa, tot atât de amabil, dar ca rezultat practic numai promisiuni de a examina cu bunăvoință propunerile mele, consultând și pe Directorul general al C. F. R. propunere care se rezuma în a înlocui acea nenorocită taxă, — care constituia o adevărată gloabă pe spinarea negustorilor, fără a descongiona nimic, — printr-o fracționare a expedițiilor pe porțiuni de linie, săptămânal.

Rezultatul: soluția fracționării expedițiilor cu rândul pe regiuni, a fost acceptată cu entuziasm și aplicată de îndată de către C. F. R. ca singura eficace. — după cum s'a și dovedit ulterior, — dar gloaba de lei 60 (aur) de vagon pentru Constanța a fost menținută. Un cerealist brăilean, care mă vizită la Constanța, îmi spuse ca să mai am răbdare timp de vre-o lună, până vor trece alegerile comunale din Brăila, că atunci voi reuși a destina această suprataxă. Ce se întâmplase? La Brăila conservatorii la putere fiind, au pierdut alegerile pentru parlament, și pentru a nu risca să le piardă și la comună, politicienii locali au cerut o măsură drastică de înfrânarea avântului Constanței.

Golji podurile caselor de orice fel de materiale inflamabile.

O mare problemă pentru noi...

de Preotul CONST. POPESCU

Nu-s de ajuns pentru țara noastră mulțimile pentru a o hrăni, nici ostașii pentru a o apăra și nici guvernele pentru a o conduce, dacă la toate acestea nu s'ar adăuga idealul, care să privească dreptatea și jertfa. Dar, pentru a atrage și pentru a determina pe oricine la orice jertfă, n'are preț atât de mare cât exemplul ilustru.

Exprimându-mi aceste păreri, mă gândesc că, în aceste împrejurări, pentru noi preoții, se pune o mare și gravă problemă: **de a fi sau a nu mai fi.** Noi stăm pe o creastă de prăpastie și de vom avea așezământul

(urmare în pag. 2-a)

Observații la zi

Am luat parte, în ziua de 30 Iulie c., la serbarea școlară organizată de corpul didactic secundar și primar din Techirghiol, cu participarea membrilor Cercului Preoțesc, întrunit, întâmplător, în aceeași zi, în localitate.

Pe cât de frumos și cuviincios s'au prezentat elevii, pe cât de modest, inimicos și într-o frumoasă limbă românească, a vorbit părintele protoereu Andrei, pe atât de „supărător” — ca să nu zicem altfel — s'a prezentat d. Șerbănescu, subinspector școlar al raionului, care „s'a produs” cu acest prilej, citindu-ne un „discurs” asupra rostului școlii în educația națională, în aceste vremuri ale războiului.

În afară de o ținută pe scenă care pălmuia bunul simț al asistenței, acesteia dat îi fu să audă și expresiuni românești ca acestea: „vicisitudini vi-trege” și altele de același fel.

Dacă și aceasta se mai cheamă „operă educativă și culturală”, din partea unui dascăl, într-o cuvântare citită în public — apoi val de limbanoașă și de „școala” pe care o face numitul domn!

PONTIUS

Actualitatea Techirghiolului

— Urmare și stărgit —

Onorată asistență,

Insuși Corpul Diplomatic și-are-aci reprezentanța. Căci în Techirghiol venira Consuli toți din Constanța. Dar din cinci, sau chiar vre-o șase, ilustrissimi diplomați. De când a pornit războiul, patru sunt azi... defronați!

Ordinea 'n localitate, cu mult tact, cu modestie, Cu dreptate și cu cinste, o menține *Eremie*. Tânăr studios el încă, în formașe cu stilul, Are-o slăbiciune numai — și i-o știți: automobilul! Zilnic pe motocicletă, cătă „pieșe” să-și repare Rabla lui de limuzină, ce nu merge pe picioare, Și-o încearcă el într'una, pe câmp și pe Bulevard, Dar mi-e teamă — ca și țizu-i — să nu dea cu oștea 'n gard! Ce tot umbliă el la meșteri și n'o unge cu nămol? Ar putea atunci să dele și Pământului târcol! Adjutant al lui localnic este *Ismael Gemal* — Când îmbracă uniforma, parcă-i prinț de carnaval, Dar când în civil el umbliă, cu cravată și cravașă, Al impresia că este cel puțin un... pui de Pașă, Iar atunci când ia în gură și „luleaua neamțului”, El se crede Osman Pașă l' adăpostul șanțului! Sunt și-alți musulmani alcea... Voleu începe cu Hatipul, Cu *Hattî Caddîr* — om, care, după mine-i prototipul De devotament și stimă pentru Tron și pentru Țară... O smerenie cinstită, cumpătarc salutară, O oratorie caldă, românească și-emerită Sunt virtuți care 'ncunună fruntea lui încercuită.

Vine-apoi — în văzul obștei — vrednicul triumvirat De eforj și 'nțelepciune: *Baha*, *Mamut* și *Rifat*, Completându-se 'ntre dânsii și în muncă și 'n frăție. Ei au isbutit să facă o întinsă plugărie Și-o gospodărie care, exemplară înire semenii, îi cinsteste, deopotrivă, ca plugari și cetățeni. Punga și a lor ogradă zi și noapte-i generoasă Fără vreo deosebire de religie ori rasă. Mai prejos de ei nu cade bunul negustor *Eiub* — Cinstea personificată: nu cunoaște „șurubul”. Băuturile la dânsul nici când nu s' falsificat Și chiar prețurile mărfii sunt destul de moderate.

Nu pot încheia vorbirea despre grupul musulman, Fără a aminti de-amicul *Abdul Hamid Suliman*. Omonim cu Pașahul săngeros din alte vremuri, Nu-i deloc la fel cu-aceia: nu știu, să fi-avut haremuri Și are o fire-atât de blândă și-i atâta de docil, Că de dânsul abuzează pân' și propriu-i copil... Un adevărat „Efendi” și în vorbă și în faptă — Măna lui ca să muncească, dacă nu e deloc aptă, E în schimb prietenească, volnică mereu să dea: Când îi-o strânge dânsul mâna, știți că poți conta în ea! Și în viața lui curentă și 'n politica de ieri, El ținu la „ihtibaru”-l stând alături de boieri. Necruțat de suferințe, nu-și pierdu vreodată firea: Și-a păstrat și demnitatea și și-a stins în ei mândria.

Doamnelor și Domnilor,

Am lăsat la urmă tocmai, pe primarul actual — Vrednicul *Macri Pericle*, gospodarul ideal, Care fu adus să lea Primăria iar de coadă, După ce se retrăsese, plictisit de-așa podvadă, Îi doresc să lsbândească: Vremurile sunt azi grele, Curge droaia de necazuri și nolanul de belele, Astăzi, tot ce ne lipsește: lemne, zahăr, gaz, colon, Cerem să ni le aducă Primăria pe... cotlon! Și-apoi Techirghiolul asta, ce nu-i saf, dar nici oraș, Nici stațiune balneară, ci un boclucaș miș-maș, — Unde vaca se preumblă pe trotoar ca și cucoana, Iar alături sezonista vrea să și facă și ea toana, Un primar, ca să împace împestrițătura asta,

Execuția Bugetului Primăriei Municipiului Constanța pe exercițiul 1943 - 1944

Spre deosebire de finanțele private, investite în viața comercială, bancară și industrială, al căror mod de administrare este obligatoriu a fi adus la cunoștință, nu numai celor interesați, dar chiar și publicului, prin dări de seamă și bilanșuri, finanțele publice au un regim legal special, ce nu impune astfel de măsuri, decât pentru respectarea anumitor formalități administrative.

Modul cum au fost gestionate și mai ales rezultatul obținut se supun numai verificării organelor în drept, fără a se da o socoteală publică colectivității comunale, dela care s'a cerut sportul bănesc și căreia i s'au făcut îmbunătățirile edilitare.

Vremurile grele pe cari le străbatem și impunerea tuturor cetățenilor la sacrificii deosebite cer o gospodărie a banului public foarte atentă și plină de răspundere.

Găsim deci întemeiată, necesitatea ca, la sfârșitul fiecărui an financiar, să aducem la cunoștința publică rezultatele finanțelor publice comunale.

Bugetul administrației generale a Primăriei Municipiului Constanța și bugetele anexă: Abatorul de Eport și Atelierul de Borduri și Plăci au fost fixate, prin aprobare, de Ministerul Afacerilor Interne la totalul de lei 344.850.000.

În cursul exercițiului, bugetele au suferit majorări, prin aplicarea diferitelor măsuri impuse de conjunctura evenimentelor, sau dictate de Ministerul Afacerilor Interne, pentru executarea lucrărilor de apărare pasivă, necesară populației municipiului.

La 31 Martie 1944 valoarea prevederilor, atât pentru veniturile cât și pentru cheltuieli, a rămas definitivă la suma de lei 370.564.191, fiind repartizată pe capitele bugetare, astfel:

Pentru venituri și cheltuieli ordinare	Lei 101.632.000
" " " " extraordinare	" 33.000.000
In ex. 1938	39, la val. buget. 107.280.891
In " 1939	40, " " 148.474.825
In " 1940	41, " " 111.517.242
In " 1941	42, " " 122.508.328
In " 1942	43, " " 172.575.403
In " 1943	44, " " 305.564.191

Din aceste date sumare și reduse la cadrul local, se observă că, atât prevederile, cât și realizările bugetare, au variat, fiind determinate de factorii economici, în cari s'au desfășurat.

Totuș ultimele patru exerciții constituie o perioadă de ascensiune cu tendințe serioase de creștere.

Sporul volumului bugetar se datorește unor cauze multiple și în primul rând tendinței conducerii Ministerului Afacerilor Interne, de a face din bugetele administrațiilor locale, bugete de realizări, iar nu bugete de consumație.

Această tendință a implicat adaptarea plafonului bugetar, la indiciile de scumpete, reprezentat prin nivelul prețurilor de materiale și mâna de lucru.

Analizate în mod succint aceste elemente, vom observa însă că, față de costul vieții, volumul bugetului n'a crescut în același proporție, ba chiar se constată o diferență foarte accentuată, încât posibilitățile bănești de a crea bunuri edilitare și gospodărești devin minime.

Deasemenea trebuie subliniat că, această creștere a volumului veniturilor se datorește numai unei conjuncturi favorabile, iar nu unei agravări a fiscalității comunale.

În adevăr, dacă vom căuta să verificăm componența totalului realizat de lei 327.080.717 și să scădem sumele obținute din excedente, fondul comun și împrumuturi, vom constata că, la un număr de aproximativ 74.000 locuitori (după numărul cartelelor) corespunde o dare anuală de lei 1.962 de fiecare locuitor.

Comparată cu darea exercițiului 1942 | 43, de lei 1.722, vedem că diferența de creștere de lei 240 sau circa 14 la sută este mult inferioară creșterii nivelului de scumpete real.

Veniturile bugetului general al Municipiului Constanța (fără împrumutul de lei 65 milioane) și ale bugetelor anexă

Dr. Anghel Vasilescu: Rapoarte și proporții în evoluția finanțelor locale D. M. A. T. No. 11 | 1943.

" " " "	dest. specială	217.000.000
" " " "	Abator Export	17.082.191
" " " "	Atel. Borduri	1.700.000

Mobilizările deosebit de mari, concentrările periodice, stagnarea vieții economice și comerciale și sistarea oricărui trafic al portului au impus, în cursul exercițiului 1943 | 1944, măsuri și dispozițiuni administrative speciale pentru realizarea veniturilor.

Rezultatul a marcat o încasare excedentară. Dela începutul anului financiar (1 Aprilie 1943) și până la 31 Martie 1944, s'a făcut venit, în casa municipiului suma de lei 327.080.717; față de prevederile bugetului total reprezentă o eoză matematică de 88,26 la sută.

Trebuie subliniat faptul că plafonul de încasări este cel mai mare din toate bugetele Primăriei Municipiului Constanța și pentru a-i determina gradul ascensional și diagrama veniturilor, față de sinusoida evenimentelor politice și economice, n'o putem face prin compararea zcelușă buget pe mai multe exerciții, ci numai prin alăturarea bugetelor a mai multor orașe, cu aceleași elemente de bază determinantă.

Totuș procentul matematic de 88,26 la sută pare relativ mic, dacă nu ținem seamă că, la prevedere figurează suma de lei 65.000.000, reprezentând valoarea unui împrumut destinat construcției băii comunale, care din cauza împrejurărilor nu s'a mai putut realiza.

Scăzând din prevederea totală de lei 370.564.191, valoarea împrumutului necontractat, obținem o prevedere reală de lei 305.564.191; raportată la încasarea de lei 327.080.717 căpătăm un procent efectiv de 101,03 la sută.

Sub raportul procentajului, se poate face comparație între bugetele Primăriei Municipiului Constanța pe mai multe exerciții, mai ales acele executate sub influența consecințelor războiului.

Situația este următoarea:

realizat	103.832.646	adică	98,65	la sută
" "	125.303.349	" "	84,42	" "
" "	106.284.099	" "	91,30	" "
" "	107.383.087	" "	87,65	" "
" "	191.328.881	" "	110	" "
" "	327.080.717	" "	107,03	" "

Abatorul de export și Atelierul de Borduri, divizate pe capitele, au avut următoarele rezultate:

	Prevederi	Realizări	
Venituri pt. adm-ție	101.632.000	111.409.105	=109,60 la sută
" invest.	33.100.000	35.629.235	=107,60 "
" drumuri și			
dest. spec.	152.050.000	154.359.624	=101,50 "
Venituri pt. Abator	17.082.191	24.742.755	=144,80 "
" Atelier	1.700.000	900.000	=52,90 "
Total lei	305.564.191	327.080.717	=107,03 "

Această situație optimă, obținută printr-o muncă perseverentă, aplicată cu multă strădanie și însuflețire, ar fi fost și mai mare, dacă în cursul executării exercițiului nu ne-am fi lovit de greutățile bine cunoscute.

Dar acest fapt ne a cauzat constatarea unor rămășițe de încasat, dela contribuabilii constănțeni, destul de importantă, după cum rezultă din datele ce urmează:

	Debite	Realizări	Rămășițe
La venituri ord.	117.738.795	114.409.105,94	% 6.329.690
La " extraord.	38.432.306	35.629.235,92	" 2.803.071
La " speciale	160.163.792	154.359.624,96	" 5.764.168
La " Abator	24.742.753	24.742.753,100	" —
La " Atelier	900.000	900.000,100	" —
TOTAL	341.977.646	327.080.717,98,60%	14.896.929

Concentrările periodice și mobilizările din cursul exercițiului au îngreunat foarte mult urmărirea tuturor debitorilor, iar înlesnirile legale ce sunt acordate celor în cauză, vor face ca acest capitol al «rămășițelor de plată» să dureze până la încetarea războiului actual.

Urmarea și sfârșitul în numărul viitor

O adevărată binefacere

Impunătoarea clădire a școlii primare din comuna Nisipari — ctitorie a profesorului Iuliu Valneri, al cărui nume îi și poartă — adăpostește dela 9 Iunie a. c. o colonie de 50 copii refugiați, în vârstă de 5 până la 14 ani, al căror părinți cu mijloace restrânse din suburbiile Koiciu și Brătianu ale Constanței, nu i-ar fi putut trimite în afara zonei bombardamentelor inamice. Opera aceste, cu adevărat părintească, se datorește Comitetului consiliului de Patronaj din Constanța, al cărui președinte e dl. Colonel Oprescu, primarul municipiului, care a mai înflințat o asemenea colonie la Vișoara, despre care ne vom ocupa într'un alt număr.

Colonia din Nisipari e pusă sub conducerea destoinică și pricepută a d-lui Titus Cergău, un meritos membru al învățământului nostru, ajutat de d-na Dimitriu, ca intendentă, d-nele Calamură și Simionescu, surori de ocrotire și sub supravegherea periodică a d-lui Dr. Eremia, directorul serviciului cultural al municipiului.

Am vizitat această colonie deunăzi și am rămas cu adevărat emoționat de atmosfera familială ce domnește acolo. Copiii, cari, după zdrănele ce atârnă în cuier — mătură a halului de acasă, a marelui majorității dintre ei — și cari, vorba d-lui Cergău, nu pot fi decât «cuminte», după cum nici băbele nu pot fi «frumoase» — au găsit aci o adevărată a doua providență. Într-o uniformă simplă dar curată, cu care e îmbrăcată aproape unanimitatea, primesc două mese și trei gustări pe zi, îndestulătoare și hrănitoare (la orele 8, 10, 12, 16 și 19 jum.) iar la ora 20 jum. intră în trei dormitoare deosebite, după vârstă, unde îi primesc niște pături cum foarte pușini din ei au în casa părintească.

În timpul zilei, petrecut aproape întreg în plantația de apropiere, au un program educațional, sportiv și cultural executat de membrii comitului didactic aflat sau refugiat în localitate și anume: d-nele Bănică, Neicu, Dimitriu, Cazacu și Dorletii; d-rele Macrea și Rizu; d-nii Bănică, Neicu, Dimitriu, Cazacu și Năstase.

Starea sănătății copiilor, excelentă; dela internare și până în ziua vizitei noastre, nu s'înregistrase nici măcar un caz de boală; scabia, cu care un

(urmăre în pag. 4-a)

PAGINA

Administrației Județene și Comunale

Nevoit e să-și fărâme loul și zilnic teasta;
Să-și transforme existența într'un aspru trai de căine,
De-l apucă pandalia și nu vrea... să mai dea pâine!

Din figurile locale azi lipsește *Toma Crețu*,
Cărui pușoi de-alcea au știut să-i dele prețu,
Om de muncă, om de spirit, om de inițiativă,
Din nenorocire însă totu-i merse împotriva...
I-a plăcut, drept, să trăiască: se topia după „boboace”,
Adora și vinișorul învechit în poloboace,
El alcătula și versuri, reușite epigrame
Și picta, umplându-și casa cu tablouri fără rame,
Apucat de dor de ducă și ca să și gonaască ghina
Și-a luat anțărt bastonul și-a piecat în Bucovina.
Dar și-alcea nenorocul încercarea iar o curmă:
L-au surprins pe loc Muscalii și-astăzi l-am pierdut de urmă,
Astfel, vila lui măreață părăsita stă și plânge,
Iacă mie, ca prieten, credeți iulma-mi se frânge...

Doamnelor și Domnilor,

Corpul cleric și didactic de aici din Techirghiol
Și împlinește cu credință și pricepere al său rol.
Vrednicul paroh *Antonie* niciodată n'a 'ntins palma.
Ca să i ceară cuiva „plata”; nici n'a cunoscut sudalma,
Bunătațea, modestia și evlavia „carnată”
Exemplara lui persoană unanim e respectată.
Se mai află aci 'n băjenie, veneratul preot *Gumă*, —
O figură de apostol, care, chiar tăcând, îndrumă,
Și mai e și *Mureșanu*, care sboară la 'nălțime
Ca aviator și preot. — Trei, o vrednică treime,

Și la fel, învățătorii — toți model de sânguină,
Unul pe celalt să 'ntreacă nentrerupt își dau silință,
Conștientă de chemarea-i, școala din localitate
Zi de zi și oră de-oră, cu făclia ei străbate,
Cu tot dorul și avântul, cu tot călmul și interesul,
Alungând din capul gloatei neștiința și eresul.
Nu numesc pe niciun dascăl; îi stimez deopotrivă
Și le-apreciez valoarea într'un tot educativă...
De-aea când, vreodată, vine câte o 'nlocuire
Și le face boboaze — și pe mine rău mă doare...
O 'ntâmplare a doi dascăli încă-i bună s'o relev:
Puși să facă o tranșee, — când să sape un elev
Dă de-o amforă... „Comoară!” exclamă speriați...
De odată toți copiii pe loc fură... „dispersați”,
Iar „comoara” fu dosită, ca să fie cercetată...
Ce-au găsit în oală dâșli? nici că se va ști vreodată...
Fel de fel de presupuneri, vorbe, glume, berechet,
Gardieni în urmărire, declarații la Parchet —
Și cum într'o zi-acei dascăli, s'au luat urât la ceartă,
Mulți înși cred că ei „comoara” bine n'au putut s'o 'mpartă!

Se-află în localitate și un paracelis modest,
La „Căminul Preoților” — unde fără de protest,
Azi chivernisește o maică, harnica *Nectarina*,
Care, cu cucernicie, 'și-ingrijește aria,
Iar, când este sărbătoare, vine la biserică,
Unde 'n psalmodii ea-și face datoria clerică...
Dar cum, uneori, măicuța prea spre Cer ridică tonul,
Intervine blândul *Ene* și rectifică isonul, —
Blândul *Ene* cântărețul, care face cinste stranei.
Heruvimul când el cântă pier și urmele Satanei!

Printre alte așezăminte este *Sanatorul Muncii*,
Care și-a schimbat destinul, supunându-se poruncii...
Și mai este — chiar de față! — și Căminul P. T. T.
Ce era aici odată?... Și-azi, vedeți în ce hal e!
Restauratori localnici: Cel dinții voi romeni
Pe blajinul, veteranul și filotimul *Geanni*, —
Care, cu-ai lui toți alături, dup'o munc 'anevoioasă
De o viață chiar întreagă, n'are azi măcar o casă.
Ioniță 'Neurecă-Lume, mort în chip îngrozitor,
Are 'n locu-i pe *Stuparu*, ginere și succesori,
El, cu plozii toți deavalmă, are nentrerupt de furcă,
Să mențină și-astăzi lirma însă... lumea nu se 'ncurcă l.
Iar *Stănică* și *Mardare* se încearcă în zadar
Restauratori s'ajungă, instalând câte un grătar l.
Negustor e *Zagoride*, negricios ca un piper, —
Dânsul vrea băcan să fie, dar rămâne tot spijer!

Onorată asistență

Techirghiolul mai pe vremuri își avea și-o farmacie,
Dar dugheana seade astăzi zăvorâtă și pustie...
Nici nu poate fi nevoie de rețetă și de leac,
Când avem în nasul nostru binefăcătorul lac!
Ca și la *Dianensurta*, dacă mergi? O sare amară...

Apa Ghilolului atunci, e cu mult superioară:
Ea conține — cum pretinde un savant într'un raport
Radium, iod, brom, potasă și ici-colea, un căine mort!

Doamnelor și Domnilor,

Azi în Techirghiol se află, în atară de *Sollari*
Și-alte tipuri Constanțene... Au crezut că i uit, ștregarii!
Cum să-l uit pe *Serienescu*, junele Consilier,
Care bate dârz din pinteți, că se vede aci becher?...
Dar pe când tăia eri drumul — mai cu rost, mai fără rost —
Un țigan cânta din gură: „Fosta-i, lele, cât ai fost!”
Un alt crai, de altă teapă, e faimosul *Pandellari*,
Burta însă îi oprește, ca să fie... „palicari”,
Geaba și-a luat ca sediu vila zis' a „Pericirei”...
Cine poate ca să lupte, cu succes, în contra firei?
Dar cum vrez, ca să primere printre ceilalți favoriți,
Damelor ei le oferă tot ce poate: biscuiți!

Ici, în Techirghiol, acuma, cel mai strânic curtezan —
Spuză îns' acoperită — e *Tacor Kutumdjian*.
El, cu zâmbetu-i șagalic, cu dugheana ce-i produce,
În atară de cucoane și pe domni îi seduce, —
Ca să facă cerc în juru-i, să-l admire... silueta,
Să i ridice ditrambe sau să-i poarte servietă,
Dintr'un calcul machiavelic *Tacortă* vine rar
Și se scutură de multe, — mai ales de buzunar.

De trei ani, aci, 'n refugiu, vine *Kir Demetriade*, —
Cui nu-i împulară capul sunătoarele-i tirade?
Frate vitreg cu Sultanul, s'a întins de brâu cu Țarul,
Șahul Persiei l' aduse, să-l învețe ghiulbaharul,
Lordul Seekerson din Londra l-a făcut cadou o pușcă,
Din America Sir Roosevelt l-a trimis un leu în cușcă,
S-a urcat în stratosferă, a zărit chiar pe Hristos.
Și-un congres, cândva, la Viena, l-a întors cu susu 'n jos.
Din Balcic pân' la Constanța, din New York pân' la Paris,
Drumul lui *Panatotache* pretutindeni e deschis...
Chiar aci, în piața noastră — nu că-i fac din asta-o culță —
Când apare el cu coșul, din viței nu mai vezi pulpă!
Dumisale ș' încă unui: *Karaimul Altantop*,
E nevoie, ici și colo, să le punem câte-un dop, —
Căci, altfel, riscăm, v'asigur, toți de alcea, mic și mare,
Să găsim pe la gherete numai resturi de mâncare.

Goborând la cafenele, vezi, trântindu se la remmy,
Carp, Șeitan, Catundi, Ghioni, Stambolgiu și cu
Seremy.

Unii cu înaltă școală, — însă cel mai pișcher
Între mahării la remmy este tot *Karabiber!*

Dacă mergeți pe faleză, întâlni-veți, napristan,
Stând ca o plouată curcă, cofetaru-*Emil Curcan*,
Scormonind c'un băț pământul, se prăjește el la soare,
În loc să prăjească torturi, sarallii și corăbioare.

Mai colò, pe o altă bancă, vânat ca un indigò,
Meditează și socoate inginerul *Cochinò*, —
Tot trecând din mână 'n mână lung șiragul de monede,
Încât el în fantezia-i tot în „Anadol” se crede,
Unde, cu mulți ani în urmă, scormoni adânc țărâna
Și s'a 'ntors c'un sac de aur, Turcilor luând smântâna!
Pe sub mal, tiptil, se plimbă și ochesc neîncetat
Ialînă și *Papazoglu*, ahtiași după... vânat.
Tot ochesc... vânatul însă, joe, acum, de el își bate, —
Nu mai au cu ce să tragă: puștile li s'au uzate!

Revenind în jos, găsi-veți, la defunctu „*Neurecă Lume*”
Un compact grup de prieteni, întrecându-se în glume
Și luând „aperitivul”... Sunt: Inspectorul *Botescu*
Jovial întotdeauna... Cu Inspectorul *Petrescu*,
Necăjit că măcelarii l-au forțat să lase secul,
Nemai dându-i astăzi mușchii, ca să-și facă el, biftecul!
Soții *Bibi* și *Cornelia* Mihăilescu, farmaciștii,
Care, când iau „mezelicul”, chemă 'n ajutor dentiștii...
Se adaogă, la masă și-alți amici, întâmplător
Și „aperitivul” îine uneori cam multișor, —
Mai ales când participă și *Burghard*, care, o cinzeacă
Pân' o bea, o lună trece... c'altfel dă de-a berbeleacă!
De v'abateți la „*Stănică*”, dași de „grupul siamez”:
Conu *Nicolae Loghin* și cu *Colonel Botes*, —
Împărjind dulos, frățește, litrișoara d'înainte
Și șoptind, la intervale, tot ce le mai vine 'n minte.
Când și când la „*Siamezii*” se-alipește *Moș Mangiurea*,
Dar el tace; doar zâmbește și cu gându-i tot aiurea...

Vreți să vă mai pierdeți timpul? Vă opriți puțin în Piață:

Noul local al primăriei din Ostrov

În ziua de 16 Iulie c. s'a inaugurat în Ostrovul ce lăncezează amaric, noul local al Primăriei. Serviciul divin a fost oficiat de preoții Pavel Dobrescu și V. V. Stănescu.

DI. Col. Ignătescu, prefectul județului, a relevat, cu acest prilej, însemnata opera savârșită, în afară de care Ostrovul are a se mândri și cu o baie, lucrări de pavaje și un început de lumină electrică, realizate de noua ad-ție comunala.

D. maior Marin Ionăscu, primarul orașului, a mulțumit tuturor pentru sprijinul primit întru realizarea acestor lucrări, iar d. General M. Ștefanescu, inspector general administrativ a subliniat noul spirit de infaptuiri ce caracterizează regiunea d-lui Marșal Antonescu.

România

Primăria Orașului Cernavoda

Județul Constanța

Publicație

No. 4452 — 14 Iulie 1944

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 29 Iulie 1944, se va ține în localul acestei primării, începând dela orele 9 dimineața, o tratare directă, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de consolidare și apărare a str. Seimeni km. 0-1 din orașul Cernavoda în valoare după deviz de lei 500.000.

Această tratare se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii publicată în M. Of. Nr. 21 | 1940, pentru simplificarea formalităților de argajarea cheltuielilor administrațiilor locale, cu modificarea ce l s'a adus prin Decretul lege No. 1155, publicat în M. Of. Nr. 105 din 5 Mai 1943.

Toate actele ca: deviz, caet de sarcini, planuri, etc., asupra lucrării de față, se pot vedea zilnic în orele de serviciu la cancelaria acestei Primării.

Primar, Al. Văja

Secretar, B. Popescu

— Ați amenajat podurile imobilelor unde locuiți cu saci de nisip, găleți cu apă, lopeți, cazmale, târnăcop, secure, topor? Dacă n'ați îndeplinit aceste prescripții, din neglijența voastră vi se va trosi avutul cu trudă agonisit.

O mare problemă pentru noi

(urmare din pag. 1-a)

Intâlni-veți pe Dâlgeanu, stacojiu-aprins la față, Cu o bască „malia-gamba”, în cămașă fistichie, Demn reprezentând și falnic constânțean primar. Suplinire prefloasă, căci lubitul nost' Primar, Domnul **Colonel Oprescu** suferă de-un timp, amar... Tintuit în pat, aicea, sigur sunt că mult îi doare. Că nu poate să asiste la această sezaătoare. Și mai rău ne pare nouă: O astfel de sindrofie l-ar fi fost — că-i știu „feblețea” — cea mai bună doctorie... Pentru că primarul nostru, care l și un brav soldat, Înăuntrul firii sale el rămâne un literat!

Ați urcat în sus o leacă? Dați de **Niculaț Pupleacu**, Care chiar în fața gării și-a durat de mult conacul, — Ca să prindă mușteriii, cum coboară din vagon... Când veni el îns' acum, a rămas pe loc, ațon: Mai în fiecare-odaie, ce să vadă? Voci trântite... Blata vilă zisă **„Pindul”** ajunsese grajd de vite!

Doamnelor și Domnilor

Un specimen care-atrage e exoticul **Arap** — Pus la punct întotdeauna, dela cap pân' la ciorapi-i. Nu-i Harap, precum se cheamă, ci un balaoacheș drag. Numai dinții-i sunt de Negru și în gură-i stau girag. Mare-exportator de vite, eri ducea un strașnic traie, Dar de când s'a nchis frontiera, dânsul toacă pe vătraf...

S'incă unul care toacă azi, aci — însă la... cap, Este **Diaconul Popescu**, care, toată ziua, trap, De extrașcolari se ține, ca să facă — ci-că — treaba, Ce le-o cere noua lege... Toacă însă el, degeaba... Spune bietul Diacon una — îi răspund elevii zece Și din chiul în chiul ducându-l, ziulica fugă, trece... Și-au dreptate, mititeii!.. Doar nu toți sunt „pușlamale”... Ce vacanță mai e asta, cu atâtea angarale?... Ba ia cimitir, ba 'n lanuri, ba să curețe scafeții, Ba să cânte, ba să scrie... S au cam săturat, băleții!.. Ar vol și ei, drăguții, să mai meargă pe la plajă, Doritori să se... cultivate în a nudurilor vrajă, — Să examineze trupul.. Nu-i destulă teoria: Se însoară, na, ca mâine și nu știu.. anatomia! De aceea, ei, la bale, se sgălesc pe unde pot, Ca să vadă, pe 'ndelete, la cucoane corpul tot... Ba un îndrăzneț cercat-a chiar să fotografieze, Dar muerile săriră și erau să mi-l linzeze... De atuncea Don-Juanul, numai să-i vorbești de „nud”, Că-l inundă nădușeala și se pomenește... ud!

Doamnelor și Domnilor

Ne mai vin de prin Constanța și-alte câteva persoane, în „week-end” — cășal la modă, după nouile canoane. Vine Conu **Jean Bădescu**, renumitul om de băță, Insoțit de **Dumitrache** — și se nchid într'o cămară, Să-și descongестioneze creierii ca și plămâni, Îmbăcăliți — catran și lavă — de vâltoarea săptămânii. Regula e ca „week-end”-ul să îl faci, cum știți la țară, Nicăieri nu scrie însă, ca să stai în câmp afară!

Dintre Constanțeni: noștri, așezați ici, permanent, Doar **Constantinescu Sandă** de o vreme e absent. Vila lui albastră — „**Sanco**” — așezată între ape, La Veneția l transportă, încât pielea nu l încapă, De-aceia ne mirăm de lipsa-l... Ba, o regretăm chiar mult, Căci la el găseam un mediu rafinat, plăcut și cult,

Onorată asistență,

Să mai pomenească și de-alții?... De plăcere, ori de teamă, Jumătate din Constanța e aici, cum bag de seamă, Greu să-l prind pe toți în pană... Văd acolo, pe **Frangopol**, Pe **Limbăde...** la Constanța a rămas doar **Curcuropol!**..

De venit, cum văd, venirăm; să vedem cum vom pleca... Maica **Precișă** din Ceruri, poate s'o îndupleca Si o face să ne 'ntoarce, cât mai repede acasă, La căminurile noastre, până-l vremea tot frumoasă... Slavă Domnului, sunt trenuri și putem pleca în voie, — Nu mai e ca pân'acuma, să te rogi, să ai nevoie De cutare și cutare, să te lee în mașină, — Să înghiți ades afronturi dela prima cioclovină, Să te ghemuești în dăba strâmtă a lui **Vasile**, — Să stai băț în camionul câte-unui Neamț candriu, Sau, cu taxe tot mărite, ca să stoarcă gologanii, Să lași să te-exploateze inginerul **Fabian**.

Iubiți Constanțeni,

Tren avem — s'avem și pacea, cea așa de mult dorită, S'auzim că România este iarăși întregită, — Și atuncea, fără preget, făr' a socoti distanța, Om porni pe jos, cu toții, să ne 'ntoarce la Constanța, N-om mai regăsi Căminul? Nici fereastră și nici ușa? Vom pleca, pioși, genunchii și vom săruia cenușa-l. Și-om lăsa în urma noastră, un desăvârșit Cămin, Mărturie a suferinței și-a victoriei... Amin!

CONST. N. SARRY

7 Iunie 1944

dintr'o stâncă din granitul credinței, sântem salvați, iar de vom avea așezământul nostru dintr'un lut, atunci la orice hățanare sau la orice lovitură de val, sântem îm-bucătați și înghițiți în fundul adâncului. Mă gândesc la ușurința multora din noi, că nu iau în serios nici che-marea lor și nici vijelia Idei-lor și acțiunilor ce-are să pustiască sufletele în viitor, mai crunt decât actualul ră-bolu.

Firește, este dela sine în-țeles, că noi preoții sântem conducătorii spirituali ai po-porului; noi avem datoria de a forma spiritul fraților noștri români; noi avem da-toria de a le înalța spirite-le și de a le încălzi inimile; noi avem datoria de a sus-ține și de a așăța bravura ostașilor noștri; noi avem datoria de a al'rga în sprin-jinul neamului; noi avem da-toria de a păstra neatinsă autoritatea Regelui și a gu-vernului său. Așa dar sântem ostirea spirituală a ne-amului românesc și după cum celeilalte ostiri i se cer, pentru neștirbirea și auto-ritatea neamului, însufleșire, jertfa moarte, nici noi nu vom fi scutiți de aceleași imperative, atunci când ar fi vorba să luptăm pentru biruința credinței.

Totuși, ca să se vadă că există o problemă mare pen-tru noi, se impune a merge pe un teren de realități. Ori cine ține la un lucru sau la un om, dacă i-au fost de folos fie sufleteșc, fie ma-terial; iar îndată ce-a încet-at folosul, totul se uită sau se aruncă. Evident, atât Bi-serica cât și clerul și-au a-vut nașterea aci, unde și-a avut nașterea și poporul nostru. Insa n'am să vor-besc despre folosul adus neamului românesc, în tre-cut, de Biserica și cler, cât am să vorbesc acum, când mai pot întreba: cum ne a-firmăm noi credința și ce folos îi poate aduce nea-mului nostru însângerat a-ceastă afirmare? După ști-ința noastră, după virtuțile noastre, după curajul și de-votamentul nostru, poporul românesc — azi — poate să alba încredere în noi preoții ca să fim folosiți pentru bi-nele lui? După câte s'au văzut nu se poate spune nici da, nici nu, în mod de-finitiv. Pot spune da, când mă gândesc la preoțimea bucureșteană și de aiurea, care se roagă zi și noapte cu inimi curate și arzătoare pentru ca torentul harului să se coboare peste acest

neam, ca să fie bine zăgă-zuit împotriva asalturilor vrăjmașului; dar pot spune și nu, când mă gândesc la acei preoți cari trăesc în intunecime, cari și-au pier-dut credința, cari sânt lip-siți de adevărul care mân-tuiește și în cari nu mai ex-istă o viață supranaturală și o viață morală, mai ales în acei ce trăesc din in-stincte.

Aceștia sânt preoții fu-gari, cari au părăsit turma, lăsându-o în prada vrăjma-șului; aceștia sânt preoți e-goisți, cari nu-s capabili de nici un efort într'o viață dra-matică, ca a Mântuitorului; Aceștia sânt preoții cari in-veninează, turbură și pro-duc vijelia ignoranței, a pre-judecăților și a patimilor josnice, după vijelia răsbolului; aceștia sânt preoții cari dau naștere problemei și in-trebarii: Mai putem sau nu să fim de folos națiunii?

Și atunci, ce mentalitate mai poate fi aceea, ca atunci când vezi Biserica chinuită și poziția clerului cătinată, să lași pe anumiți cretini să hălăduiască în voce printre cei chemați?!

Pr. C. POPESCU

Mica Publicitate

PROFESOR SECUNDAR prepară corigențe latină, fran-ceză, curs inferior, superior, bacalaureat. Prejuri foarte avantajoase. Adresați-vă în str. Bolintineanu 37.

PRAVALIE MARE, poziție bună, cu beciu uscat și spațios, se închiriază de îndată. Adresa: Redacția ziarului.

Mașină de scris

Marca „**ADLER**”

în bună stare de funcționare de vânzare.

A se adresa la redacție.

Mulțumire

Odată cu reluarea în mod obișnuit a funcțiunilor întreprinse din cauza accidentului suferind în ziua de 1 Iulie a. c., din de a mea datorie să mulțumesc din suflet d'lor medic **Iustian** și **Săbău** cari m'au operat; D' lui **Dr. Radiolog Dumitriu** precum și D' lui **Director Dr. Vasiliu** și tuturor d'lor medicilor spitalului „**Profesor Dr. V. Sion**”, pentru atenția cu care m'au îngrijit. Țin în mod cu totul deosebit să mulțumesc D-lui **Colonel Dr. Gațencu**, care a asis-tat la operație și s'a ostenit să uină imediat, oferind pre-fosul D-sale concurs, cu ace-

O adevărată binefacere

(urmare din pag 2-a)

veniseră de acasă, era vin-cată. Inghiere medicală ză-nică le-o dă d-ra d-randă **Co-stantinescu** și sunt vizitate zil-nic seara, de d-ra **Dr. Balot** medica circ. **Basarabi** din imed-iată apropiere.

Colonia dispune de o inter-merie, o cameră de izolare și o baie, în dispensarul din fața internatului, așezat în localu școlii.

Cheltuiala întreținerii este administrată cu tot spiritul de bun și cinstit gospodar pe ce-re-l cunoaștem de mult la **Cergău**, se urcă la 12.000 lei zilnic.

Aprovizionarea întâmpinăm mari dificultăți, firește în vremeurile prin care trecem, dar aceea cu atât mai mari sunt meritele acelora cari au su-grija lor acești 90 de copii.

N-ar fi rău ca inimile caritabile, mai ales acelea ale ma-ritor proprietari din apropiere să ajute la această operă, car-în adevăr constituie un act de **Pronei Cerești**.

C. N. SARRY

Informații

— Comunele din plasa **Adamclisi** au colectat și **Vineri** răniților din Spita-lul Militar **Constanța**, 344 ouă, și 295 kgr. brânză.

Locuitorilor acestei plase cum și celor din comunele **Chirnogen**, **Clocărlia**, **Cobadin**, **General Scarișo-reanu**, **Valul Traian**, **Mircea Vodă**, **Saligny** și **Cer-nașca**, pentru felul cum au întâmpinat și primit pe ostașii sosiți din **Crimeea**, oferind daruri de ali-mente și înlesnind ca-zarea lor, d-l **General Ion-nășcu**, comandantul **Divi-ziel**, le-aduce mulțumiri publice.

— Piața ajutoarelor de concentrați se va face la circ. de poliție respective în zilele ce se vor anunța la timp, la sediul fiecărui com-sariat. Cei interesați să se prezinte la timp, cunoscând că, celor ce vor lipsi, nu li se vor plăti sumele pe luna în curs.

— Piața drepturilor transito-rii pentru lumea **I. O. V.** se va face în ziua de **2 August**.

iași desinteresare și dragoste cu care în mod obișnuit tra-tează pe bolnavii și sutele de răniți cari au trecut prin spi-talul militar local.

Deosemeni mulțumesc din toată inima tuturor acelor cari s'au gândit la mine în mo-mentele de grea suferință, și-a-exprimat aceste gânduri în scris sau prin grațu, vizitân-du-mă și rog pe **Dumnezeu** ca toți prietenii sau dușmanii mei, să fie feriți de asemenea nenorociri.

D. VOIEU

Avocat

Ajutor de Primar